

Trendi uporabe in ovire za uvajanje metod inovacijskega menedžmenta pri razvoju novega izdelka

Marjan Leber¹ – Majda Bastič² – Borut Buchmeister^{1,*}

¹ Univerza v Mariboru, Fakulteta za strojništvo, Slovenija

² Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Slovenija

V članku so prikazani rezultati ankete o uporabi metod inovacijskega menedžmenta (MIM) s potencialom za izboljšanje učinkovitosti razvoja novih izdelkov (RNI) in zadovoljstva kupcev kakor tudi tiste ovire, ki preprečujejo njihovo uvajanje v slovenska podjetja. Anketa je bila izvedena v obdobju 2003 do 2011.

Učinkovitost RNI, merjena s pravočasnim nastopom na trgu, stroški izdelka in razvoja ter kakovostjo izdelka, se lahko izboljša z uporabo MIM. Najboljša podjetja uporabljajo veliko število teh metod pogosteje in so bolj odprta za uvajanje novih orodij in metodologij za izboljšanje učinkovitosti in uspešnosti svojih inovacijskih projektov. Glede na vpliv uporabe MIM na učinkovitost RNI in uspešnost podjetij je bil cilj te študije analizirati uporabo in trende MIM v slovenskih podjetjih ter ugotoviti, ali zaznavajo MIM kot orodje pri izboljšanju učinkovitosti RNI in (najpomembnejše) ali poznajo ovire, ki preprečujejo uporabo MIM.

Študija, opravljena v letu 2011, je bila del longitudinalne raziskave, začete v letu 2003, ki je takrat temeljila na vzorcu 19 podjetij. Vprašalniki, ki so bili uporabljeni v raziskavi 2011 (odgovorilo je 40 podjetij, od teh jih je 15 že sodelovalo v prvi anketi leta 2003), so obsegali 16 strani in so vključevali naslednja vprašanja: osnovne informacije o anketiranem podjetju, glavni razlogi za uporabo MIM, pristojnosti in pogostost uporabe MIM, uporabni potencial ter ovire za uporabo MIM pri RNI. Večina podjetij, ki so sodelovala v raziskavi, je dejavnih v kovinsko predelovalni industriji, sledila so storitvena podjetja in podjetja iz elektroindustrije. Odgovore smo vrednotili z 10 točkovno lestvico.

Rezultati kažejo, da MIM uporablja nizek delež slovenskih podjetij. Analiza potencialnih napak in mogočih učinkov (FMEA) je bila prepoznana kot najbolj uporabna MIM v slovenskih podjetjih z najvišje ocenjenim uporabnim potencialom za zmanjšanje stroškov razvoja in izboljšanje zadovoljstva kupcev. Rezultati kažejo tudi trend k vse večji uporabi Analize drevesa napak (FTA), Vrednostne analize (VA), metode ciljnih stroškov in TRIZ, še posebej v obdobju 2008 do 2011, ki sovпада z obdobjem gospodarske in finančne krize. Rezultati potrjujejo ugotovitve OECD (v 2010), da so inovacije ključnega pomena za države in podjetja, ki so si opomogli od gospodarske recesije in uspele v današnjem visoko konkurenčnem svetovnem gospodarstvu.

Premik od najpogosteje uporabljene metode SPC v letu 2008 k metodi ciljnih stroškov v letu 2011 v neprofitnih podjetjih je lahko znak, da inovacije in učinkovitost RNI postajajo vse pomembnejši cilji tudi v neprofitnih organizacijah. Pristojnosti in uporabo MIM je mogoče razumeti kot priložnost predvsem za neprofitna podjetja, da izboljšajo učinkovitost in uspešnost svojih inovacijskih procesov.

Kompleksnost MIM, nujnost usposabljanja in uvajanja ter pomanjkanje vhodnih podatkov za uporabo MIM so bili spoznani kot glavne ovire za izvajanje MIM v slovenskih podjetjih. Univerze lahko učinkovito pripomorejo pri odpravi teh ovir z vključevanjem vsebin MIM v učne načrte.

Ključne besede: metode inovacijskega menedžmenta, razvoj novih izdelkov, longitudinalna raziskava